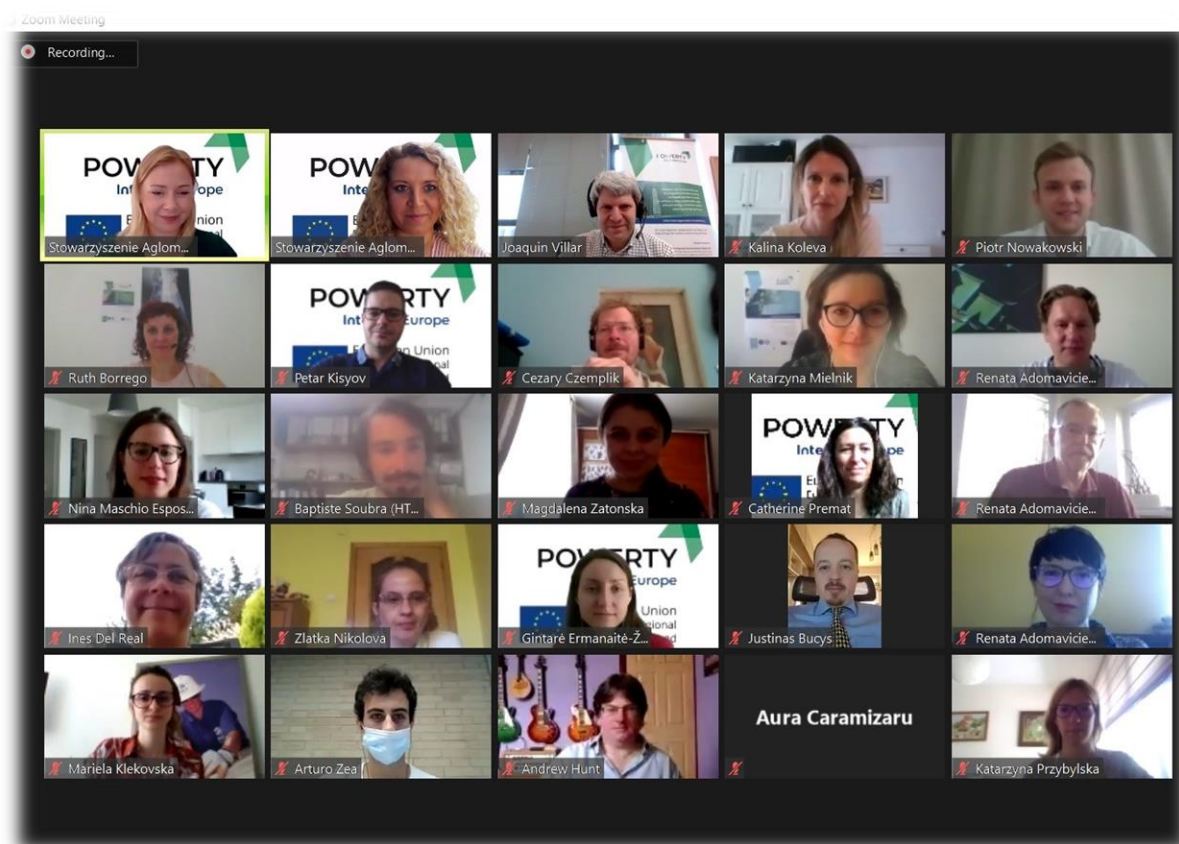

PRANEŠIMAS SPAUDAI

Trečiasis tarpregioninis teminis POWERTY projekto seminaras piliečių ir vietos valdžios institucijų įgalinimo tematika,

2021 metų birželio 17 ir 18 d., nuotolinis

Trečiasis tarpregioninis teminis POWERTY projekto seminaras įvyko 2021 metų [birželio 17-18 d.](#), kurio pagrindinis tikslas buvo išmokti, kaip **įtraukti vietines valdžios institucijas bei piliečius siekiant didinti jų sąmoningumą energetinio skurdo problemas atžvilgiu**. Seminaro metu buvo identifiukuoti pavyzdžiai, kaip glaudus vietinės valdžios ir gyventojų bendradarbiavimas veikia visų piliečių naudai. Šį renginį finansavo Interreg Europe programa, o ZOOM platformoje jį organizavo Opolės aglomeracijos asociacija (AOT). Seminaro metu pasidalinta gera praktika, kaip mūsų partneriai ir jų regioniniai ekspertai sprendžia **energijos bendruomenių** klausimus. Renginyje dalyvavo beveik **125 užsiregistravę dalyviai**.

2021 metų birželio 17 d.– Diena 1:

Socialinės inovacijos, skirtos energetinio skurdo mažinimui

Po dalyvių supažindinimo su seminaro taisyklėmis, žodis buvo suteiktas AOT direktoriui, p. Piotr Dacewicz, kuris papasakojo kuo POWERTY projektas yra reikšmingas ir pristatė projekto partnerius.. P. Joaquin Villar Rodriguez iš Andalūzijos energetikos agentūros (AEA) informavo dalyvius apie POWERTY projektą bei iššūkius, su kuriais susiduria Europa, siekdama Europos anglies dvideginio išmetimo mažinimo tikslų.

Po įžanginės dalies prasidėjo ***pirmoji sesija, kurios tema buvo socialinės inovacijos skirtos energetiniam perėjimui.***

P. Piotr Nowakowski iš Nacionalinės energijos taupymo agentūros (KAPE) pristatė „Pilietinės energijos plėtrą Lenkijoje“. Iš šio pristatymo sužinojome apie Lenkijos saulės fotovoltinės elektros (PV) rinką, kokia yra pavienių profesionalių vartotojų bei energijos bendrijų situacija Lenkijoje. Dėl įvestų terminų bei Europos žaliojo kurso (angl. European Green Deal) reikalavimų, šiuo metu Lenkijos teisėje yra daug pokyčių. Mes taip pat sužinojome, ką Lenkijos vyriausybė ruošia ir paruoš per ateinančius mėnesius, bei apie [COME-RES projektą](#) – Bendrijos energija atsinaujinančių išteklių įsivavinimui elektros sektoriuje.

Kitas pranešėjas – ponia Aura Caramizaru iš Europos Komisijos, pristatė „Europos energijos bendrijų apžvalgą“. Energijos bendrijų plėtra yra procesas, prasidėjęs aštuntajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje. Koks yra energijos bendrijų ir energetinio skurdo santykis? Kokios energijos bendrijos egzistuoja Europos Sąjungos teisės aktuose? Šis pranešimas suteikė atsakymus ne tik į šiuos, bet ir į kitus rūpimus klausimus.

Antroji sesija, kurios dėmesio centre buvo vietinės valdžios institucijos, prasidėjo prezentacija „Sevilijos miesto tarybos bendrasis planas socialinei inovacijai“ – pranešimo metu p. David Pino pažymėjo, jog energijos bendruomenės turėtų būti matomos ne tik kaip energijos taupymo elementas ar net būdas spręsti energetinį skurdą, bet ir tapti tikraisiais vietinės ekosistemos tinklais, t. y., vietiniam perėjimui ir tvarumui skirtomis inovacinėmis ekosistemomis. Jis taip pat pabrėžė svarbų kooperatyvo vaidmenį energijos bendruomenių kontekste.

Kito pranešimo metu p. Cezary Czemplik ir ponia Katarzyna Przybylska iš Lenkijos ekologiškos statybos asociacijos (angl. Polish Natural Building Association) pateikė pavyzdžių, kaip yra naudojami naujieji paramos būstui bei termomodernizavimo mechanizmai vietinės valdžios politikoje. Pranešimas suteikė žinių apie Socialinę nuomos agentūrą (SRA) ir joje taikomą modelį bei Habitat Poland programą ir joje esančius naujus sprendimus, kaip panaudoti SRA būsto, socialinės bei energijos efektyvumo politikose. Be to, sužinojome apie natūralią, ekonomišką bendruomeninę statybos sistemą bei natūralią ekonomišką vidinę bei išorinę izoliacijas.

Paskutinės sesijos metu diskutuota apie piliečių aktyvų dalyvavimą energetinio perėjimo procese. Pirmasis p. Dariusz Grabowiecki pranešimas iš Aplinkosaugos bei vandentvarkos fondo Opolėje tema „Nacionalinio mąsto konsultacinės pagalbos sistema

viešajam sektoriui, būstui bei įmonėms energijos efektyvumo bei AEI (atsinaujinančių energijos išteklių sistemos) srityse“. Buvo pristatyti projekto tikslai ir pagrindinės veiklos sritys, viena iš jų - konsultacinis energetinis projektas, kuris apima nacionalinio masto tinklo sukūrimą bei valdymą – šis tinklas teiks konsultacinę pagalbą, rengs bei įgyvendins savivaldybių energijos patarėjų mokymus, IT sistemos sukūrimą bei eksploataciją, tyrimus, susijusius su informacijos ir rėmimo veiklos efektyvumu, projekto pasiektų tikslų ir uždavinių stebėseną bei kontrolę.

Kitą pranešimą „Bendruomeninė bioenergija ir naujų ryšių bei partnerystės puoselėjimas“ (angl. “Community Bioenergy and fostering new links and partnerships”) pristatė p. [Magdalena Zatonska](#). Ji papasakojo apie [BECoop projektą](#), kurio tikslas - piliečių sutelkimas bioenergijos iniciatyvomis, bioenergijos pripažinimas ir priėmimas bei su bioenergija susijusių žinių gilinimas, ypatingai namų ūkių šildymo srityje.

Vėliau p. [Andrew Hunt](#), [COALESCCE projekto](#) (Interreg Europe) partneris pristatė pranešimą „Bendruomenei priklausanti ir jos valdoma energija saugumui, klimato kaitai bei užimtumui“. Projekto dėmesio centre - piliečiams skirta energija užtikrinant energetinį saugumą, anglies dvideginio mažinimą, tokiu būdu prisidedant prie vietinės ekonomikos gerinimo. Kitaip tariant, COALESCCE buvo sukurtas, kad būtų padidinti bendrijų naudojamų metodų pajėgumai vietiniu mastu, tiekiant atsinaujinančių išteklių energiją visoje Europoje, tuo pat metu mažinant anglies dvideginio išmetimų kiekį, užtikrinant didesnę energetinį saugumą bei sprendžiamos energetinio skurdo problemos, kartu laikantis „ekologiško augimo“ (angl. ‘Green Growth’) strategijos. Seminaro dalyviai labai teigiamai reagavo į tokias gerąsias praktikas, kaip medienos pjuvenų briketai, išskirtinai bioenergiją vartojantys kaimai bei daugiabučių pastatų renovacija.

P. [Marine Cornelies](#) iš Next Energy Consumer (lt. „Ateities energijos vartotojas“) pristatė pranešimą „[Europos klimato pakto ambasadoriaus](#) patirtis“ (angl. “the Experience of being an [Ambassador of the European Climate Pact](#)”). Europos klimato pakto ambasadoriai informuoja, įkvepia bei remia klimato kaitos veiksmus jų atitinkamose bendruomenėse bei tinkluose. Ji pabrėžė, jog piliečių sveikatos ir gerovės puoselėjimas yra tolygiai svarbus klimato bei aplinkos apsaugojimui.

COOPERASE atstovaujantis p. [Jose Miguel Granados](#) pristatė piliečių įsitraukimą į Monachil'io energijos bendriją Andalūzijoje bei paaiškino, kaip ji veikia.

Pirmosios seminaro dienos pabaigoje, POWERTY projekto koordinatore iš Lenkijos, p. [Anna Grodzińska](#) (AOT), pasiūlė seminaro dalyviams užpildyti internetines apklausas, kurių tikslas - išsiaiškinti seminaro naudą bei geriau pažinti vienas kitą.

2021 metų birželio 18 – Diena 2:

Piliečių bei vietos valdžios institucijų įgalinimas – Gerosios praktikos

Antroji diena buvo skirta gerosioms POWERTY projekto partnerių praktikoms įgalinimo tematika.

P. [Elena Vatrachka](#) iš Schneider Electric Bulgaria pristatė gerąją praktiką (toliau – GP) apie [tvarų energijos suvartojimo mažinimą mažų pajamų namų ūkiuose suteikiant energetinį konsultavimą](#) ([daugiau informacijos apie GP rasite čia](#)). Šiuo atveju tikslas yra

įgalinti visas suinteresuotas šalis, siekiant maksimaliai pasinaudoti energija ir resursais, bei atverti visiems Bulgarijos piliečiams progreso bei tvarumo galimybes. Pagrindiniai akcentai – bendruomenių (savanorių, partnerių, darbuotojų, piliečių) įtraukimas, sąmoningumo vystymas (mokymai ir konsultacijos energijos klausimais), pastangos pasiekti ir įtraukti labiausiai pažeidžiamas grupes, bei teigiamo poveikio klimatui iniciatyvų rėmimas.

P. Jakub Mickiewicz iš Lokalna TV ir p. Anna Grodzińska (AOT) suteikė žinių apie gerąją praktiką, susijusią su **vlogo ar interviu kūrimu**. Šios prezentacijos dėka mes sužinojome, kaip sėkmingai sukurti vlogą naudojantis mobiliuoju telefonu bei trikoju, kokių klaidų nedaryti ir kaip pasirinkti tinkamas temas išvengiant energetinio skurdo minėjimo. Pranešėjai parodė, kaip naudojantis nemokama medija (YouTube kanalu) ir patiriant minimalias išlaidas, galima pasiekti energetinį skurdą patiriančius asmenis. P. Mickiewicz kalbėjo apie vaizdo medžiagos filmavimą neprofesionaliomis sąlygomis.

AOT sukūrė transliuojamą teminį vlogą „ENERGIJA ir TU“ (angl. “POWER and YOU”) – tai trumpų filmų serija, skirta Opolės aglomeracijos gyventojams (21 bendrijų gyventojai), kurios edukacinė ir informacinė funkcija yra suteikti informaciją apie subsidijų gavimą energijos tikslams, pokyčius anti-smogo politikoje, naujus teisinius reglamentus, atsinaujinančių išteklių energiją ir t.t. Vlog’as yra patalpintas YouTube platformoje, taigi jį galima pažiūrėti arba jo galima pasiklausyti kiekvienam patogiu laiku ir patogioje vietoje.

P. Gintarė Ermanaitė-Žalė (VIPA) pristatė gerąją praktiką pavadinimu **Įstatyminės bazės pakeitimai pastatų renovacijos programos skatinimui, įtraukiant ir pažeidžiamas grupes** ([daugiau informacijos apie GP rasite čia](#)). Ji paaiškino, kaip buvo įgyvendinta paramos programa ir su kokiomis problemomis tenka susidurti. Pranešėja taip pat parodė, kokią naudą suteikia programa ir kodėl ji yra tokia svarbi Lietuvai. Papildoma programos nauda yra: subsidijų palūkanų normoms suteikimas (atsižvelgiant į rezultatą), papildomos dotacijos galutiniams gavėjams, įskaitant papildomas dotacijas už RES įrengimą (priklausomai nuo rezultato, finansuojama iš Klimato kaitos fondo bei valstybės biudžeto), mažų pajamų namų ūkių mėnesinių įmokų padengimas (padengiama iš savivaldybių fondų) bei techninės priežiūros ir ilgalaikio finansavimo suteikimas.

P. Noémie Zambeaux (AURA-EE) pristatė pranešimą, kurio tema – **Piliečiams skirto autonominio pastato (ABC) demonstracija** ([daugiau informacijos apie GP rasite čia](#)). Pranešime supažindinta su pirmuoju autonominiu pastatu, esančiu Grenoblyje (Prancūzija). Autonominis pastatas įrengtas naujame novatoriškame mikrorajone šalia tarptautinių įmonių (*CEA, Schneider* ir kt.). Rezidenciją sudaro 62 socialiniai būstai, kuriuos valdo įmonė *Grenoble Habitat*, vietinė viešoji įstaiga, socialinis nuomotojas, rangovas bei nekilnojamo turto vystytojas. Pastatą suprojektavo bei pastatė įmonės *Bouygues Construction* tyrimų bei plėtros komandos. Pastatas yra laikomas ilgalaikiu projektu, kurį įgyvendina vietinės institucijos bei savivaldybė.

P. Ruth Borrego Andrade (AEA) pristatė pranešimą, kurio tema – **Darbo biržoje užsiregistravusių piliečių, kuriems gresia socialinė atskirtis, įtraukimas įrengiant saulės baterijas ECOOO įmonėje** ([daugiau informacijos apie GP rasite čia](#)). Pranešėja

paaiškino, ką apima ši iniciatyva bei pabrėžė šiuos gerosios praktikos įgyvendinimo rezultatus: pirmosios įmonės (HAZ SOLAR), kurioje dirba fotoelektrinės įrangos montuotojai iš įdarbinimo agentūrų, įsteigimas; 6 asmenų, kuriems gresia socialinė atskirtis, įdarbinimas; profesionalių mokymų darbuotojams suteikimas bei įtraukimas į darbo rinką; fotoelektrinių, kurių bendra galia siekia 100 kW (iš kurių 80% yra gyvenamosios paskirties), įrenginių skaičių padidėjimas nuo 6 individualių šeimyninių ūkių iki 46; bei ženkliai padidėjęs vartotojų pasitenkinimas tiek įrengimo kokybės, tiek elgesio su komandos nariais atžvilgiu.

P. Bosco Valero, iš *MUTI Asociacijos*, papasakojo apie **Alumbra energijos bendruomenę bei jos kuruojamą projektą „Energija mokyklose“, kuris gavo Greenpeace Hackathon apdovanojimą**. Minėto projekto metu paaiškėjo, kaip mokyklos bendruomenė gali taupyti pastato energiją ir kaip šias lėšas galima investuoti mokyklos reikmėms. Taip pat pamokų metu, mokydamiesi apie aplinkos tausojimą bei atsakingą energijos vartojimą, pažeidžiamas visuomenės grupės bei jų teisę į energiją, vaikai mokosi, kaip taupyti energiją savo namuose bei sužino, kokios yra mokyklas lankančių mokinių ir apskritai viso Arroyomolinos de Leon (Huelva, Ispanija) miestelio piliečių teisės į energiją ir jos vartojimą.

Po to, p. Eleni Kanellou, [POWERPOOR projekto](#) koordinatore (Horizon 2020), kalbėjo apie „Energetinį skurdą patiriančių piliečių įgalinimą per bendrosios energijos iniciatyvas“ (angl. “Empowering Energy Poor Citizens through Joint Energy Initiatives”). POWERPOOR rodo pavyzdį šiais aspektais:

- Parama – energetinį skurdą patiriantys piliečiai įgyvendina energetinio efektyvumo priemones bei dalyvauja bendrosios energijos iniciatyvose, plėtodami POWERPOOR paramos programas bei priemones siekiant palengvinti energetinio skurdo situaciją.
- Pagalba – stengiamasi pagelbėti pakeisti piliečių požiūrį į energijos vartojimą bei padėti jiems įsisavinti energijos efektyvumo priemones dėka apsikaitimo patirtimis bei žiniomis, kartu skatinant bendrosios energijos iniciatyvas bei piliečių įgalinimo kampanijas, skirtas vartotojų grupėms energetinį skurdą patiriančiose bendruomenėse.
- Skatinimas – energijos bendruomenių projektai / alternatyvios finansavimo schemas bei pagalba piliečiams randant finansavimo galimybes (pvz., energetinės bendruomenės, energetiniai kooperatyvai, visuomeninis finansavimas [angl. crowdfunding]).

Paskutinį darbotvarkės punktą sudarė vaizdo prezentacija apie **tiriamąjį vizitą į Opolės provinciją (Lenkija)** – ji apėmė ir pranešimą

apie vėjo energijos baterijos projektą, kuris laimėjo konkursą [Apšildyk savo verslą](#), o taip pat ir mažų (mikro) namų ar modulinį namų (100 % RES) projektą bei moderniausią infrastuktūrą, naudojančią atsinaujinančių išteklių energijos šaltinius Mokslo ir Tyrimų Institute - Father Sebastian Kneipp. Reabilitacijos ir laisvalaikio kompleksas, vartojantis PV saulės energiją. Daugiau informacijos apie tiriamąjį vizitą galima rasti [šioje ataskaitoje](#).

P. Ruth Borrego Andrade (AEA), atstovaujanti pagrindinį POWERTY partnerį, užbaigė seminarą padėkodama visiems už pagalbą bei visą pasidalintą informaciją. Ji dar kartą pažymėjo energijos bendruomenių svarbą sprendžiant energetinio skurdo problema bei esminį piliečių bei vietinių valdžios institucijų vaidmenį stengiantis aprūpinti pažeidžiamas visuomenės grupes atsinaujinančių išteklių energija.

Visus pranešimus bei vaizdinę medžiagą galima rasti POWERTY interneto svetainėje ([LIBRARY](#) skyrius).